

Kicaptó kúri!

Debreczen 1900.

IV. évf. 9. szám.

Szerda, január 10.

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre 3 frt — kr.	Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.	Negyedévre 2 frt 50 kr.

Feladás szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

Apponyi nem lesz miniszter.

Hirt adtunk róla, hogy gr. Széchenyi Manó miniszter leköszönése után gróf Apponyi Albertet nevezik ki a király személye körüli miniszterré. Ezt a hirt annak idejében az összes források megerősítették, a lapok is közölték, aminthogy a kulisszák megett befejezett ténynek is tekintették.

Azóta azonban a konstellációk — úgy látszik — változtak. Beavatott körökből kapja lapunk fővárosi és mindig jól informált tudósítója azt az értesülést, hogy mérvadó helyen csak ideiglenesen akarják betölteni azt a tárczát, s minthogy ideiglenes betöltésről van szó, nem szemelhetők ki Apponyit erre az állásra. Volt beszéd arról is, hogy ideiglenesen Fejérváry báró fogadja el a tárczát, de ezt a tervet hamar elejtették. A kombináció csupán egy napig tartotta magát. Most már azonban pozitívabb formában ölt alakot az a terv, hogy *ideiglenesen Széll Kálmán miniszterelnök fogadja*

el a tárczát mindaddig, amig alkalmas férfit nem találnak.

Ismételjük, hogy fővárosi tudósítónk ezt az értesülését beavatott helyről kapta. Akármilyen különös színben tűnik is fel, hogy egy miniszter három tárcza teendőit végzi el, mégis regisztrálnunk kell. Mert más körülmények is azt mutatják, hogy Apponyit ez uttal megkerülik.

Ez pedig nem más, mint az a titkos és nyilvános tülekedés, amely a szabadelvű pártkörben észlelhető, mióta Széll Kálmán élére állott a kabinetnek. A heterogén elemek örökös harcza ez, amely — bármilyen nagynak lássék is közöttük az egyetértés — bizonyos kérdésekben taszító erőt foglal magában és megbénítja az együtt működést.

Az a frakció, amely Bánffy hívei közé tartozik, bizony még mindig rossz szemmel nézi a nemzetipárt előnyomulását a hatalom felé. A harc nincs feladva s így áll elő az a jelenség, hogy amig annyi ember érzi magát jogosultnak, érettnak a miniszterségre, úgy változik a helyzet, hogy egy és ugyanazon ember-

nek két, esetleg három tárczát is kell elvállalnia.

Ez idézte elő, hogy mindeddig a belügyminiszteri tárcza is a Széll kezében van. Pedig mindjárt hivatalba lépése után megindultak a legélénkebb kombinációk, hogy ki veszi át véglegesen a belügyminiszteri tárczát. Addig kombináltak, amig Széll Kálmán egyáltalában nem tudta meghatározni, hogy mikor, milyen körülmények közt, milyen incidens alkalmából és kinek a javára mondjon le a belügyminiszterségről. Még nem látta elérkezettnek az időt, hogy a frakciók közül válasszon, pedig a belügyminiszteri tárcza körül erősen folyik a küzdelem.

Valószínű, hogy szívesen odázná el a döntést az iránt is, hogy kinek juttassa a király személye körüli miniszterséget; de a nyílt színvallásra még nem látja elérkezettnek az időt. De kényszerítő az a körülmény is, hogy a ki jelenleg tölti be ezt a miniszteri széket, beteg és lemondása küszöbön áll.

Igy hát határoznia kell.

A farsang régen és most.

Az öreg emberek szívesen dicsérik a multat a jelen rovására s ha összehasonlításról van szó, ki nem fogynak a sóhajtozásból: „Hej, a mi időkben, be más volt ez is, meg az is! Különösen így farsang táján hallani az ilyen sóhajtozást:

— Mulatni sem tudnak már a mai világban! Bezzeg a mi farsangunk az volt ám a farsang! — mondogatják az öregek dicsekedve.

Van ebben igazuk, habár nem bizonyos, hogy nem így fog-e sóhajtozni az unokájuk is, ha már megöregszik. Annyi azonban való, hogy régente dévajabb farsangot ültek az emberek, mint manapság. Mintha a jókedv is megkopott volna az idővel, vagy csak a megélhetés növekvő gondja akadályozza régi kitörésében? Akármű az oka, be kell ismernünk, hogy minél előbbre lapozgatunk a krónikában, annál dévajabbnak látjuk Karnevál herceget, kinek jótulajdonosai között azt is feljegyezték, hogy valószínűs szenvedélye volt a házasságkötés. —

Régen az a jó szokás járta, hogy a farsangi szerelemből házasság lett újborra. — Nagy volt hát az öröm a lányos házaknál, mikor az „örvendő farsang kiindult Budáról s lajstromba szedni az új menyecskéket.“ — Akik azután kimaradtak a lajstromból, azokról gondoskodott Karnevál herceg, hogy a jövő farsangra belekerüljenek.

Eleinte országra szóló mulatságokat rendeztek farsang táján. A dévajság azonban inkább a farsangi tréfákban nyilatkozott meg. A tánczot illetőleg mértéket tartottak s tekintettel a „gyöngé női nemre“, meg a francziás szokásokra, a lassu, de poétikus minét divatozott még a század elején is. — Hogy milyen volt ez a táncz, jó Csokonai Vitéz Mihály elmondja eképpen:

— Három gavallérral

Három deli dáma kiáll szép manérral:
Francziás tánczukat kezdik főhajolva,
Folytatják páronként viszontag másolva.
Sétáló lábokkal Z betűt ejtenek,
Egymásnak oldalvást suhanva lejtének.

A mai leány, ki tiz keringőt, meg annyi polkát és más egyebeket tánczol végig egyhuzamban, megtetőzve mindezt a tiz-husz „ujrás“ csárdással, szeliden mosolyog a szelid minéten, melyben eleinknek oly nagy kedvük tellett. Ettől a tánczól nem is ártott ám meg a hajdani lányoknak! Ma bizony majdnem lepedőben kell haza vinni egyiket-másikat a tánczteremből, ahol valósággal betegekké lesznek a gyöngébb szervezetűek a mérték nélkül való tánczolásból.

A régi farsangi dévajságok között nevezetes a gróf Czobor József tréfája, mely a Mária Terézia rendeztette udvari jelmezből furcsa epizódja volt. A különös ember basának öltözött s tizenkét bécsi hordárt, szerecsenné mázolvá, rabszolgamezbe bujtatva, lánczon hajtott maga előtt a bálterembe. A hordárokat előbb jól megvendégelte, de titokban áloót öntött az italukba. Mindenki meg volt lepetve a festői rabszolgacsoport láttára, maga Mária Terézia is különös meglepődését fejezte ki gróf Czobor basának a sikerült farsangi jelenetért. A gróf egyszerre odakerítette összefűzőt,

Nem tudjuk, Apponyi ellentállása is közben játszott-e a dologba, vagy tisztán a pártfrakciók akadályozták-e a kinevezést. Bizonyos, hogy nem Apponyi és Széll személyes differenciái okozták, ha csakugyan nem őt nevezik ki. Ugy tudjuk, hogy Apponyi és Széll között semmi olyan dolog nem merült fel, ami a jóviszonyt megzavarta volna, ámbar a jelek egyidőben Apponyi elkedvetlenítésére mutattak.

Mindazt valószínűvé teszi, hogy igenis a pártok a pártban nehezítik meg a miniszteri tárczák betöltését és teremtik meg az anomáliát annyira, hogy egy embernek három tárczát is kell vállalnia.

A transvaali háboru.

— Távirati tudósítás. —

Washington, január 8. A szenátusban Pettigrev határozati javaslatot nyújtott be, a mely fölhatalmazza a kormányt, hogy az Anglia és a két délafrikai köztársaság között folyó háboruban ajánlja fel közbenjárását.

Manchester, január 8. Balfour, a kincstár első lordja, Manchesterben választói előtt beszédet mondott, a melyben a mai helyzetet összehasonlította az egy évvel ezelőtti volt helyzettel, a mikor a fasodai incidenst úgy Angliára, mint Franciaországra nézve tisztességgel elintézték. Ugy látszott akkor, mintha a két hatalmasságot elidegenítette volna egymástól a nézeteltérés, a mely ma szerencsére egyszersmindenkorra megszűnt. Balfour azután visszapillantást vetett a háboru előtti eseményekre s azt

rabszolgáinak lánczát egy nagy köoszlopba, lakatot tett rá, maga a sokaság közé vegyült. A szerencsenek egyideig türelmesen bámultatták magukat, de hirtelen összesugtak, majd nyugtalanokni kezdtek, végre torkuk szakadtából kiabáltak:

— Aussi möcht'i! (Ki akarok menni!)

A főudvarmester észrevette a veszedelmet s kétségbeesetten futkosott fűhöz-fához, kérdezősködve:

— Ham's kan Türk'n g'sehn? (Nem látott valahol egy törököt?)

*

A török azonban eltűnt a lakat kulcsával együtt s mire a lakatosok megérkeztek, már késő volt a szerencsen rabszolgáknak a segítség. Ez a bécsi „Ham's kan Türk'n g'sehn“, ma is divatos szálló ige eredete. Mária Terézia, ki nagyon megbotránkozott az eset felett, nem engedte meg többé, hogy jelmezölt rendezzenek az udvarnál.

mondja, hogy nézete szerint a Transvaallal szemben fölmerült nehézségek daczára sem tartotta senki sem, de legkevésbé a kormány elkerülhetetlennek, vagy csak nagyon valószínűnek is a háborut. A kormány nem tiltakozott Transvaal fegyverkezése ellen, mert Jameson betörése nem engedte meg, hogy felszólaljon. Transvaal kormánya mindig azt válaszolhatta volna, hogy fegyverkezése nem Anglia, hanem rablók ellen irányul. Anglia tehát készületlenül kezdte meg a háborut. Nem is fegyverkezhetett támadásra, mialatt a támadások függőben voltak, hanem csak azt tehetette, a mit szükségesnek tartott a védelemre. A szónok nem hiszi, hogy valaki rábirhatta volna a kabinetet, hogy más valamit tegyen, mint a mit tett. Megengedi, hogy Anglia kevesebbre becsülte a burok harczképességét. A szerencsétlen ladysmithi csapdára ugyan nem gondolt a kormány, de a burok nem nyomultak annyira előre a brit területen, hogy akár a legfélénkebb embernek is meg kellene ijednie. Balfour végre kiemelte, hogy a kormány teljesen szabad kezét hagyott a tábornokoknak. A harc az afrikai birodalom megvédéséért folyik és az angolok végig fogják küzdeni ingadozás nélkül úgy, hogy ilyen háboru nem fog többé támadhatni Afrikában. Végül gunyosan foglalkozott azzal a külföldön hangoztatott jóslattal, hogy megkezdődött a brit birodalom felbomlása.

Boston, január 8. Massachusetts állam demokrata pártjának központi bizottsága elhatározta, hogy a buroknak országuk szerencsés védelméhez gratulál.

POLITIKAI HIREK.

Széll Kálmán Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök a tegnapi nap folyamán Bécsben megkezdte látogatásait. Első sorban az uralkodóház Bécsben időző tagjainál tisztelgett s ezek közt Rainer főherczeg estélyén vett részt. Széll Kálmán és Lukács László pénzügyminiszter több folyó ügy elintézése céljából az osztrák kormány tagjaival is érintkezésbe léptek.

Kautz a királynál. A király a tegnapi általános kihallgatás során Kautz Gyulát, az Osztrák-magyar bank kormányzóját is fogadta. A kormányzó tudvaleg oda akarja hagyni állását s az a szándéka, hogy visszatér Budapestre, a hol az egyetemen tanár volt.

Távozó főispán. Mauer Mihály brassói főispán január 1-től számítandólag három heti szabadságot kapott egészségének helyreállítása végett. Azt hiszik, hogy ez csak előhírnöke végleges távozásának, a mit a magyarság épenséggel nem fog sajnálni, mert az utóbbi események is igazolják, hogy a magyar állameszme érdekében ott erélyes kézre van szükség.

Közjegyzők Ausztriában. Ausztriában igen fontos intézmény eltörlését készítik elő. A közjegyzői intézmény eltörléséről van szó. Ezt az intézményt azért akarják eltörlölni, mert az ügyvédeket rekompenzálni

akarják. Minthogy ma is meg van nekik engedve, hogy azokat a dolgokat végezzék, a melyek a közjegyzőkre voltak bízva, azt hiszik, hogy nem lesz nehéz a közjegyzői intézmény eltörlése. Ugy kontemplálják, hogy nem neveznek ki új közjegyzőket, úgy hogy a mostani közjegyzők kimultával meg fog szünni maga az intézmény is.

TÁRSAS ÉLET.

Egy milliós örökség!

A tegnapi napon egyik hűséges munkatársunktól, ki már régtől fogva kerüli a boldogságtól derűs műhelyünket, a következő levelet kaptuk:

— Legkedvesebb atyamesterünk!

Immár tehát abba a helyzetbe jutottam, hogy elmondhassam én is, ami rajtam napok óta mázsás teherként nyomorgott.

Örökölttem egy amerikai nagynénem után milliókat, még pedig egy féltucatot.

Az ok pedig, mely eddig visszatartott, hogy közhírré tegyem, a félelem volt. Félttem jóbarátaimtól, félttem a jót kívánók seregétől és félttem az egész világtól.

De most már nem félek!

Meg is mondom, hogy miért nem.

De előbb az eredet kérdését hozzuk világos színbe.

Hogy mi módon és uton, még ma is rejtély, de apám első feleségének hetedik nővére kivándorolt az új világba.

En eredetemet annak a házasságnak köszönöm, melyet apám anyámmal, a harmadik feleségével kötött. Eredményes pedig csak az utóbbi házasság lett, amelynek egyik gyimölcsje rajtam, a már jól megéretten szemlélhető.

Az elszakadt mostoha nagynénémről annyit hallottam mindössze, hogy dolga igen rosszul megy. Chigagóban telepedett le és a Missisipi partján egy kis rövidáru üzlete van, ahol száraz tökmagot, aszalt szilvát, narancsot (kettőt 3 krért.) — Friss ujságot s több efelét árulgatott.

De úgy látszik, az üzlet igen jól mehetett, (hallom a vége felé, már a pécsi Engel cég borát is árulgatta) mert másképp nem tehetett volna szert ily óriási mértékben tultengő vagyona.

Örök álomra készülvén lehunyi szemeit, végrendeletében apám harmadik feleségének első szülöttjét nevezte ki örökösül.

Ez pedig én vagyok.

De mi az ördögöt csinálók én 6 millióval! Rengeteg pénz az atyamester bácsi! Már egész kétségbe voltam esve, mikor nekem is egy mentő gondolatom támadt.

Az!

Széjjel osztom az egész nyereeményt.

Egy hétig éjjel-nappal számoltam és terveztem, mégis mindig maradt egy millió felesleg, de hát majd bedugok még avval is valamit, addig pedig a már meglevőből árulok el egyet-mást.

1. „Hitelezők nyudij egyesülete“ címén létesítendő egyletnek hagyok 500 ezer forintot, hogy annak kamatait a „Debreczni Ujság“ munkatársai élvezhessék.

2. Ötezer forintot hagyok annak a cipésznek, aki a megrendelt cipőt a jelzett napra hazahozza.

3. Ötezer frtot annak a postatisztnak, aki az anzixkártyát, ha már nagyobb 1 milliméterrel, nem leletezi meg.

4. Ötvenezer frtot a legjobb napló írónak. A pályázatból céltudatosan kirekesztem Bánffy Dezső naplómestert, hogy kezdők is pályázhassanak.

5. Ötvenezer forintot azon vasuti kalauzoknak, a kik a felekkel előzőkenyen bálnak

6. Huszezer frtot a debreczeni külvárosi utcák aszfaltjárdájára.

7. Ötezer frtot egy lyrai versre. A száztágu pályabírósnak fejenként ezer-ezer forintot.

Hagytam még többre is. A harangozók, hordárok, lámpagyújtatók nyugdíj-egyesületére és már nem is tudom, hogy mire...

De nem felejtkeztem el arról a helyről sem, hol az örök azur villogása fénylik és sugárzik. Értem a „Debreczei Ujság“ szerkesztőségét. Nevezett szerkesztőségnek kerek egy milliót hagytam a gyümölcsöttes módjával és eszközeivel együtt.

Nem akarom önön magam dicsérni, de látható minden tényemből, hogy nagylelkű vagyok.

És viszonzásul nem kérek mást, csak azt, hogy tartsanak meg továbbra is szeretetökben és addig, míg az örökséget kézhez kapom... emelje fel drága atyamester, kedves szerkesztő ur a fizetésemet.

Kiváló tisztelettel

tulgzadag hive:
Puby.

VIDÉK.

Művészet Nyiregyháza. A nyiregyházi Bessenyei-kör fényes művész-estét rendezett tegnap a Korona-szálló disztermében, Budapestről hivott vendégek közreműködésével. A terem zsufolásig megtelt és a nagy közönség tüntető tapsokkal ünnepelte Ábrányiné asszonyt, a ki Carmenből a Habanerát, Faustból az ékszeráriát és végül magyar dalokat adott elő és Oláh Fátyol Ottil kisasszonyt, a fővárosi társaságban is ismert jeles czimbalomművésznőt, a ki nagy virtuozitással játszotta Alaga Gézának nagy koncertjét és Hunyadi László nyitányát. Ábrányi Emil felolvasással működött közre, dr. Szabó László pedig egy verset szavalt el tetszés mellett. A kiválóan sikerült művészet rendezésében báró Feilitzch főispán, Ferdlitska országgyűlési képviselő és dr. Prock ügyvéd, a Bessenyei-kör titkára buzgólkodott.

Garázdalkodó farkasok. *Belényesből* írja tudósítónk: A másfélórányira fekvő Fenes községben a minap nagy garázdaságot okoztak a farkasok. A község közvetlen a nagy hegyek alatt fekszik, melyeket óriási erdők borítanak. Innen jöttek be a farkasok a községbe és ott több mint tiz juhot fölfaltak. Az eset igen csudálatos, mert a község környékén az idén eddig nem láttak farkast egyáltalában.

Borhamisító olasz. Szegedről telegrafálja tudósítónk: Costa Pál itteni bormérőt a rendőrség az éjjel borhamisításon érte. Éppen akkor ütöttek rajta, midőn a hordókat a kútnál vízzel töltögette. Nagy mennyiségű zacharint és egyéb szereket találtak nála, amik kétségen kívül teszik a hamisítást. Costa Pál az ilyen műbornak literjét 24 krajczárjával árulta.

A vetélytárs bosszúja. *Illyéről* írja levelezőnk: Sipos József jómódu földesgazdának a fia a minap Tógyer nevű bátyjával iddógált a korcsmában. Később bevetődött oda Kodrán Tógyer, aki haragosa volt Sipos Józsefnek, mert ugyanazt a leányt szerette, akit ő. Egy darabig megvoltak csendben, de később gonyolódni kezdtek egymással,

mig egyszerre Kodrán kést huzott elő a csizmájából és Sipost összeszurkálta. A súlyosan sebesült embert eszméletlenül szállították a lakására. Életben maradásához kevés a reménység. Kodránt a csendőrség elfogta és átadta a nagyszalontai járásbírósnak.

Veszedelemes járvány. *Pocsajról* jelenti levelezőnk: A vörheny oly erővel lépett fel a községben, hogy e miatt nemcsak a görög katolikus, de már az evangélikus reform. iskolákat is be kellett záni. Több iskolás gyermek belehalt e ragályos betegségbe.

Az országos vásár. Nagy-Létán e hó 11-én fog megtartatni.

Utazás a bankóprés körül.

— Saját tudósítónktól. —

Gyakran fordul elő, hogy egyes vidéken néhány körmönfont csaló alaposan becsapja a szegény népet a hamis pénz kínálásával, sőt az is előfordul, hogy némelyek valami hasznavehetetlen présfélét jó pénzen eladnak bankóprés gyanánt. Az alábbi eset azonban a tettesek vakmerőségénél fogva ritkítja a párját.

Az elmúlt ünnepek alatt történt ugyanis, hogy két mesterember kinézésű egyén érkezett Jánokra és beszálltak a korcsmába. Este aztán bementek az ivóba s ott szóba elegyedtek a falubéliekkel. Iddogálás közben aztán szóba került a szegénység és a pénzhány, mikor az egyik bizalmasan megszogta a mellette ülő Vancsa Andrásnak, hogy nekik volna egy újfajta masinájuk, a mivel vadonat új, ropogós tizeseket és ötösöket lehet csinálni s adják hozzá a szükséges anyagot is úgy, hogy a ki megveszi a masinát, mindjárt csinálhatja is a pénzt.

Vancsának szegyet ütött ez a fejében s másnap a sógorával, Hajnik István és a komája Vasek Antallal elmentek a korcsmába a két idegenhez. Miután a két idegen töviről-hegyéig megmagyarázta a gépet, sőt előttük nyomban csinálták is a ropogós bankót, Vancsa és társai megalkudtak a masinára 150 frtért s miután a pénzt lefizették, a gépet elszállították Vancsához. Ezután az idegenek is eltávoztak.

Harmadnapra két rendőrruhába öltözött ember jelent meg a községben s egyenesen Vancsa lakására mentek azzal a kijelentéssel, hogy őket a kassai törvényszék küldte, mert feljelentették őket, hogy bankópreést vettek és hamis pénzt készítenek. — Hozzá is kezdtek rögtön a házkutatáshoz s csakhamar előkerült a bankóprés. Minthogy a két rendőrbiztos ur igen nyájasan beszélt Vancsával, ez bátorságot véve egyezkedni kezdett a biztos urakkal, mi sikerült is. mert 100 forint fejében írásba adták, hogy Vancsánál nem találtak semmit. A gépet azonban magukkal vitték Minthogy az eset ismétlődött Zsáriton és Péteren is, a csendőrségnek is a fülébe jutott és erélyesen nyomozza a bankóprés utazókat, a kik egy személyben rendőrbiztosok is.

A kik kergetik a karácsonyt.

— Saját tudósítónktól. —

Egy szokásnak lettek áldozatai — mint levelezőnk írja — Milutinovics Totó és Czrveni Koszta nádasi szerb legények, a kik ősi szokás szerint a szerb karácsony ünnepén a község többi legényeivel együtt, lóháton a község utcáin föl-alá nyargalva, „kergették a karácsonyt.“

E hó 7-én délután nyánis a fent említett két szerb legény több falubeli legénnyel a templom előtti téren gyülekeztek lóháton, hogy a szokásos karácsonyi lovaglást megkezdjék. A mint ott néhány pajtasukra várakoztak, a templom előtt felállított mozsárágyukból el kezdtek lövöldözni. A lovak a nem várt lövöldözésre megijedtek s eszeveszett vágatásban iramodtak az utcán szana-szét. A lovasok nagy része lepotyogott a lóról s egyik másik kisebb-nagyobb sérüléssel megmenekült a nagyobb veszedelemtől.

Milutinovics és Czrveni azonban, kik nyeregben ültek, a vágatás közben szintén lefordultak lovaikról, de a lábaikat nem tudták a kengyelből kiszabadítani s fejjel lefelé lógva vonszolta mind a kettőt a lova. A két szerencsétlen fu koponyája teljesen szétzúzódott és felső testüknek ama részéről, mely a földet érte, a ruha teljesen leszagatva, a hús csafatokban lógott.

A lakosságnak sikerült aztán nagy nehezen a megvadult lovakat elfogni s a szerencsétlen áldozatok hulláját kiszabadítani. A szerencsétlenség okozójául Velics Axim harangozót tartják, a ki a lövés által a lovakat megijesztette. A csendőrség le is tartóztatta Velicset, de ez meg hivatkozik az ősi szokásra és a lovasokat okozza a szerencsétlenségért, a kik nem vigyáztak lovaikra. A vizsgálat ez ügyben megindított.

SZÍNHÁZ.

A két rendező.

Rubos Árpád és Bartha Pista rendezők a debreczeni színtársulatnál. Szabad idejükben aztán agybatöbe dicsérik és szekirozzák egymást. — Akárhányszor, mikor színészeti kérdéseken vitatkoznak, Rubos tréfás haraggal rukkol ki:

— Eredj már Pista, hiszen te nem is vagy színész!

Persze Bartha Pista semmiért sem, de ezért az egy állításért úgy dühbe borul, hogy három napig nem lehet vele beszélni, még a direktornak sem.

Tegnap délben megint megviccelte Rubos Bartha Pistát. Próbára készültek. Együtt volt az egész színtársulat, mikor Rubos izgatottan beront a színpadra.

— Mi lelt Rubi? — kiáltották többen.

— Jaj gyerekek, furcsa álmom volt az éjszaka.

— Halljuk! Halljuk! — kiáltották köré tömörülve valamennyien.

— Hát azt álmodtam, hogy meghaltam, — kezdte Rubos, — és utam a mennysország kapujához vezetett. Amint be akartam menni, utamat állja Szent Péter és azt mondja, *hogy színész oda be nem teszi a lábát.* — Gyerekek, úgy elkecserekedtem, mint a kinek dinnyeföld nem jutott. Busultam. Jártam, keltem a ragyogó kapu előtt. Egyszerre csak látok egy csomó debreczeni ismerőst, a kiket a mennysország kapuőre bebocsát a kapun. Tekintetem oda téved és a nyitott kapun, a kisugárzó fényárban észrevettem, hogy benn sétál Bartha Pista!

— Halljuk! Halljuk! — zúgtak a színészek és kíváncsian odaférfközött a tömeghez Bartha Pista is.

— Én barátaim! — folytatta Rubos, — oda furódtam a kapuhoz és újra bebocsátásért könyörögtem. „Mondtam már — szólt vissza szent Péter, hogy színész ide be nem teszi a lábát*... Erre én sem maradtam hallgatag, de hivatkoztam a látottakra és azzal érveltem, hogy oda benn van Bartha Pista is! — Jha — felelt vissza Péter — Bartha Pista egészen más, ő az életben sem volt színész.“

A színtársulat kaczagott, Bartha bosszankodott, Rubos pedig megugrott.

A becsület. Sudermann Hermannnak annak idején nagy és mély hatást keltő szenzációs darabját, *A becsületet* fogják pénteken előadni. Ez a kitűnő színű Debreczenben legutóljára a Tiszay Dezső idejében került színre s így már 4—5 év óta nem látta a közönség. Az érdekes reprise a drámai személyzet legjobb erőit foglalkoztatja.

A cornevillei harangok. Planquett bübajos zenéjű operettje, „*A cornevillei harangok*“, sohasem fogja értékét és vonzerejét veszíteni. Ezzel már csakugyan úgy vagyunk, hogy mennél többet halljuk, annál inkább élvezzük s mentül ritkábban jutunk hozzá, annál erősebben várjuk, vágyakozunk utána.

Édes, fülbemászó melódiái, ha precíz előadásban kapjuk, szintén lelkesítőleg hatnak és a dalkedvelőinek előadás után is fülükbe csengenek.

Csak hogy az operett tegnapi reprizét nem számíthatjuk a kifogástalan és teljes zenei élvezetet nyújtó dalos előadások közé. Lehet, hogy nem állott megfelelő idő rendelkezésükre a szereplőknek, hogy a tökéletes előkészületet megtehessék, — elég az hozzá, hogy szólisták és a karnál is akárhányszor tapasztaltuk a bizonytalanságot.

Kiemelkedett játékban és énekben dominált a többiek között Perényi Margit, aki Serpolettet pajkos jókedvvel játszotta meg. Bódi Ella Germainje, ha énekben elismerésre méltó volt is, játékban sok kívánnivalót hagyott fenn. Öltözéke sem volt találó. De amit nem nyújthatott játékban, pótolta dalaiban. Kapott tisztelőitől egy gyönyörű virágállványt is, amit különösen operai előadásokon elért fényes sikereivel már régebben is nagyon kiérdemelt.

Sziklay Gáspár apója gonddal kidolgozott s az örülési jelenésben nagy hatású alakítás volt. Karacs, Ferenczy hangjuknál

voltak s megérdemelt tapsokba sem szenvedtek hiányt. Szathmáry legtöbb jelenése sikerültek mondható, bárha néha jókedvben tullepte a diskrétebb határokat. Ezzel ugyan nem rontott játéka értékén, de ha elhagyja, sokkal inkább emelte s a közönség elismerésére még méltóbbá tette volna.

A Nemzeti színház új rendezője. Keglevich István gróf intendáns Somló Sándort, a Nemzeti színház művészt, 1900 január 1-től a színház rendezőjévé nevezte ki.

Dalárdisták a színpadon. Megemlékeztünk Komjáthy János szinigazgató reformtervéről, amely szerint az énekes előadások karcsoportjában dalárdisták közreműködésével óhajtja emelni az énekes előadások értékét. Lapunk utján fel is szólította a dalárdistákat, hogy akik eme művészi törekvésükben támogatni kívánják, jelentkezzenek nála. Eddig már hatan jelentkeztek. Mivel azonban a tanulás kezdete előtt legalább tizenkét jelentkezőre van szükség, Komjáthy János ismételt felkéri az ügy iránt érdeklődő dalárdistákat, hogy nála jelentkezni sziveskedjenek.

Műsorváltozás. A színházi igazgatóság vasárnap estére a Pünkösdi királynő című népszínművet tüzte ki előadásra. Közbejött akadályok miatt azonban a népszínmű előadására nem kerülhet sor és helyette a magyar népszínmű irodalom legjelesebb termékét: *A Falu roszát* adják elő.

Műsor: Szerdán, jan. 10-én bérlet 85 sz. „A“ *Lili.* Operette 3 felvonásban.

Csütörtökön, jan. 11-én bérlet 86. szám „B“ — *Dr. Szaleburdi.* Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban.

Pénteken, jan. 12-én bérlet 87. szám „C“ — *A becsület.* Színmű 4 felvonásban. Irta: Sudermann Hermann.

Szombaton, jan. 13-án bérlet 88. szám „A“ — harmadszor: *A menyem.* Vigjáték 3 felvonásban.

Vasárnap, jan. 14-én két előadás; délután 3 órakor félhelyárakkal: *A baba.* Operette 4 felv.; este 7 és fél órakor bérletszűnetben: *A pünkösdi királyné.* Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Hétfőn, jan. 15-én bérlet 89. szám „B“ — *A szókimondó asszonyág.* Színmű 4 felvonásban.

Kedden, jan. 16-án bérletszűnetben, fényes új diszletekkel és jelmezekkel újdonsággal először: *A görög rabszolga.* Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Jones Sidney.

UJDONSÁGOK.

* **Világhírű hegedű-művész Debreczenben.** *Kubelik Jan* hegedű-művész, — ki tüneményes virtuozitásával a fővárosi közönséget és sajtót valósággal lázba ejtette, — körutjában városunkat is érinti és e hó közepe táján tartja meg a „Bika“ disztermében egyetlen hangversenyét, melyen hir szerint *Hilgermann Laura*, az opera divája is közre fog működni. A páratlan műélvezetet ígérő hangversenyre föl hívjuk a közönség figyelmét. Előjegyzések *László Albert* könyvkereskedésében eszközölhetők.

* **Gyászhir.** Mély fájdalommal tudatjuk a szeretett jó édesanya, nagymama és testvér özv. *Stahl Edéné* szül. Szilágyi Eszternek folyó hó 8-án, életének 61-ik, özvegységének 8-ik évében történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei e hó 10-én, d. e. 10 órakor, az ev. ref. nagytemplomban tartandó rövid ima után a Kosuth-utcai temetőben fognak örök nyugalomnak átadatni. Debreczen, 1900 jan. 9. Aczél Géza és neje Kikindai Irma és fiok Ferike; testvérei: Szilágyi Sámuel, özv. Balogh Istvánné, Szilágyi Juliánna, Szilágyi József. — A temetést Dankó Mihály intézete rendezi.

* **Bűnügyi főtárgyalás.** A végfőtárgyalás helyett az új eljárás szerint főtárgyalás lesz. Bűnügyi főtárgyalást hetenként négy ízben, u. m. hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken tartanak a debreczeni törvényszéknél. E tárgyalásokon állandóan dr. Szeőke István bíró, a kiváló képzettségű büntető jogász fog elnökölni. Az első főtárgyalást a jövő héten, e hó 16-án hétfőn tartják.

* **A debreczeni gazdasági egyesület** régi gyakorlatához képest a folyó 1900 évben is rendezni fog népszerű gazdasági szakelőadásokat. Ezen előadások f. év január hó 20., 27., február 3., 10., 17., 24., és 28-án fognak megtartatni és pedig a Növénytermelés, Állattenyésztés, Üzemtan, Kertészet, Szőlőművelés, Gazdasági-vegytan, Mezőgazdasági gépészet köréből. Az egyesület titkársága azon kéréssel fordul Debreczen város gazdaközönségéhez, hogy az iránti óhajokat, mikép a fent elsoroltak köréből mi tárgyról kívánják, hogy a szakelőadás megtartassék, f. hó 15-ig Rácz Lajos ügyvezető titkárnál (Városháza I. emelet) szóval, vagy levél útján jelentsék be.

* **Esküdtszéki tárgyalások.** Az új bűnvádi eljárás értelmében esküdtszéki tárgyalások a debreczeni kir. törvényszéknél évenként négy ülésszakon keresztül fognak tartatni. Az esküdtszéki ülésszakok márczius, június, szeptember hónapoknak harmadik és december hó első hétfőjén, ünnep esetén a rákövetkező köznapon kezdődnek. Egy-egy ülésszak előre láthatólag nyolc—tíz napig fog tartani és arra az esküdteket felváltva idézik be.

* **Kanyaró a külsőségen.** Alighogy megszünt a város belterületén a pusztító járvány, már is arról értesülünk, hogy a város külterületén, különösen pedig a Nagyhegyes pusztán tört ki teljes erővel a gyermekek között s egyremásra szedi áldozatait. — A szegény tanyai lakosok egészen meg vannak rémülve a járvány miatt, úgy hogy a rendőrségtől kérték az óvintézkedések foganatosítását. — A rendőrség intézkedett is e tárgyban.

* **A debreczeni polgári kör saját könyvtára** javára 1900 évi január hó 27-én (szombaton) az „Arany Bika“ szálloda disztermében Rácz Károly zenekara közreműködésével zártkörű bált rendez. — Kezdeté 8 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona;

család-jegy 6 korona; páholy-jegy 6 korona Páholyba lépőknek nem kell személy-jegyet váltaniok. Felülfizetések a jótékonycél érdekében köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében (Piacz, Tisza-ház), Szent-Királyi Tivadar üzletében, továbbá este a pénztárnál. A rendező bizottság élén állnak Kéky Sándor, r. b. elnök. Dávid Mihály, r. b. pénztárnok. Roncsik Lajos a kör elnöke. Papp József, r. b. jegyző. Nagy Bálint r. b. alelnök. B. Balogh István r. b. ellenőr.

* **Falun.** Éjjeli őr (Egy zsákot czipelő emberhez): Megállj! Ki vagy?

Szarka Jancsi: Én vagyok, sógor, nem érek rá, sietek nagyon.

Éjjeli őr: Nem hallotta kend a „megállj”? Szerencséje kendnek, hogy siet, mert megmutatnám kendnek, mit tesz az nem engedelmesskedni egy hivatalos személynek.

* **Hajtóvadászat a Bánkon.** A debreczeni vadásztársulat tiz tagja e hó 14-én vasárnap hajtóvadászatot rendez a Bánkon. Gyülekezési hely a Ludas csárda, idő: reggel 8 órakor.

* **A gabona árak hanyatlása.** Uj év óta a budapesti gabonatőzsdén a hangulat állandóan lanya, a forgalom ugy a határidő piacon, mint a készáru-üzletben rendkívül korlátolt s *árhanyatlás jelentékeny.* A határidő-buza ára ez év eleje óta vagy 20 fillérrel, a készbuza ára 10—15 fillérrel csökkent. A mostani áresés csupán a kedvezőtlen lisztüzlet következménye. Január elseje óta ugyanis a budapesti malmok a beszüntetett őrlelési forgalom következtében a külföldi piacokon nem versenyképesek és ezzel szorosan összefügg a malmoknak a buzávárlástól való abszolút tartózkodása, a mi viszont árhanyatlásra vezet.

* **Ujabb sertéskiviteli tilalmak.** Az osztrák belügyminiszter a sertésvésznek Lajta-Szent-Miklósról Ausztriába történt behurcolása miatt a sertéseknek Sopronvármegye *nagymártoni* és *ki-mártoni* járásainak területéről Ausztrába való bevitelét azonnal kezdődő érvényességgel megtiltotta.

* **Tiszti orvosok és betegsegélyző pénztárok.** Egy kerületi betegsegélyző pénztár kérdést tett a kereskedelmi miniszternél az iránt, vajon valamely rendezett tanácsu város oly tiszti orvosa, ki a városi tanácsnak hivatalból tagja, foglalhat-e el hivatalos állást? A kérdésre a belügyminiszterrel egyetértőleg azt adta válaszul a kereskedelmi miniszter, hogy nincs kifogása az ellen, hogy oly orvos, ki a városi tanácsnak tagja, díjazott állást foglaljon el a betegsegélyző pénztárnál, illetőleg fölmentessék ama szabály alól, mely szerint a felügyeletre hivatott városi tanács tagjai a betegsegélyző pénztárnál díjazott állást nem viselhetnek. Föltétlenül szükséges azonban annak kikötése, hogy az ily orvos a betegsegélyző pénztári ügyek tárgyalásánál szavazási jogot nem gyakorolhat. Ily kikötéssel a miniszter összeférhetőnek tekinti a betegsegélyző pénztár ellenőrző főorvosának ezt az állását a városnál elfoglalt hivatalával, melynél fogva a tanácsnak is tagja.

* **A meglakolt don Juan.** Nagy Károly csavargó, mellékfoglalkozására nézve földöző csizmadia a város végén levő Katafalván szerelmi viszonyt szőtt Kozma Józsefné cselédjével. Már két izben verte fel zajos látogatásával a tanya lakóit. Természetes, hogy a megháborított lakók nem nagy rokonszenvvel fogadták Nagy Károly turbékolását. — Csak alkalomra vártak, hogy ezt neki kifejezzék. Tegnap d. u. holt részegen ismét beállított a Kozmáné tanyájára. A lakók azonban észrevették s a szomszédokat felbőszítve ugy amerikaián meg akarták linchelni a nagy Doun Juant. — Nagy Károly már-már a végveszedelemben forgott, a nyugalomban megháborított tanyaiak keze között, a mikor a vágóhídi rendőr gyors lépésben sietett a rögtön ítélő nép közé s Nagy Károlyt kimentette. — Azt azonban mégsem kerülte el a Don Juan ur, hogy a bünygyi osztály börtönébe ne zárják. Most ül és elmélkedik a világ mulandóságáról s a szerelem káros következményeiről.

* **Halálozás.** Müller Pálné, született Tóth Mariska f. hó 11-én délelőtt 9 órakor a Kossuth-utcai sirkertben helyeztetik örök nyugalomra. A halottat Budapestről hozzák Debreczenbe s az állomástól történik a temetés.

* **A rossz szomszédok.** Pány községben e hó 5-én halálos kimenetelivé vált verekedés volt Halavács János és Csarnai János ottani lakosok között. Halavács és Csarnai — mint nekünk írják — szomszédok voltak egymással, mindkettőnek felnőtt fia és leányai voltak. Jómódban élt mind a kettő s így a két szomszéd család leányai akik már rég időktől fogva ellenséges viszonyban állottak egymással, valami legény história miatt, a fényűzés tekintetében egymást felül akarták mulni. Ujévkor történt, hogy Halavács leánya a templomban leszúrta Csarnai leányát s e miatt a Csarnai leány sirva panaszkodott otthon. — A leány fitestvére Csarnai József ekkor aztán igen kegyetlen bosszút forralt ezért s az elmúlt héten csakugyan végre is hajtotta. E hó 5-én ugyanis a Csarnai fiu az utcán találkozott a Halavácsék leányával s azt több leány előtt arcul verte. — Erre aztán kitört a háborúság a két szomszéd között s még aznap a kertben a család férfi tagjai botokkal felfegyverkezve összetűztek. — Folyt a veszekedés nagyban, amikor Halavácsné egy fejszét kapot s azzal az öreg Csarnay Józsefet ugy vágta fejbe, hogy halva maradt a harcztéren. E nem várt esetre a verekedést rögtön abbahagyták és értesítettek a csendőrséget, a kik ugy Hlavácsnét mint a verekedésben részt vett többi családtagokat bekísérték a járásbírószághoz.

* **A Debreczeni Ujságot** most már uj alakjában, izléses, Debreczen város könyvnyomdáját dicsérő kiállításban adjuk olvasó közönségünk kezébe. Nem riadtunk vissza a nagy áldozattól, a mely a lap ilyen kiállításával jár, mert erős reményünk és bizodalunk van a mi szeretett olvasóközönségünben, hogy méltányolni fogja ezt az áldozatot és ismerősei körében is terjeszteni igyekszik lapunkat. Daczára a nagy áldozatnak, lapunk előfizetési árát nem emeltük fel és marad továbbra is olyan páratlanul olcsó, mint volt eddig, hogy a szegényebb ember is megrendelhesse. A Debreczeni Ujság előfizetési ára korán reggel házhoz hordva egy negyed évre 1 frt 50 kr., egy hónapra ötven krajczár. A Debreczeni Ujság egyes számainak ára két krajczár. Kapható minden tőzsdében és az utcai elárusítóknál.

TÁVIRATOK.

Széchenyi Manó lemondott.

Bécs, január 9. Széchenyi Manó grófot a király ma délután kihallgatáson fogadta. A gróf lemondását jelentette be, amit betegségével indokolt meg. Gróf Széchenyi Manó az uj miniszter kinevezéséig megtartja méltóságát.

Nagy csőd.

Bécs, január 9. Wisenbacher külföldi gyáros óriási passzívával csődöt kért. A csőd hire pénzügyi körökben pánikot idézett elő.

Püspök a kórházban.

Kolozsvár, január 9. Majláth püspökről azt irták a lapok, hogy a kórházakat meg akarja látogatni, de Purjesz kórházi igazgató ezt nem engedte meg. A hir valótlán s most illetékes helyről nyert információk után leczáfolják.

Az oroszok előnyomulása.

Pétervár, január 9. Arról a konfliktusról, amely Oroszország és Angolország közt küszöbön van, a „Petersburger Ztg“ a következőket írja: A kaukázusi hadtest előcsapatának Tiflisből Kuskba történt áthelyezésénél természetszerűleg csak akadémikus föladat megoldásáról volt szó, melyben nem lehet fenyegetést látni Anglia ellen. Afganisztánból érkezett angol s még hozzá téves jelentések, valamint

Indiai vész hírek adtak ugyan közvetlen alkalmat arra, hogy az orosz csapatoknak érdekes feladatot adjanak, melynek megoldását mindenütt megelégedéssel fogadják. — Más időben az angol kormány ily hirt indokolatlan háború kiáltozással kísérne. Ma tanulságot fog levonni belőle és megfogja érteni, hogy a kétségen felül álló tengeri uradalmára való hivatkozás Oroszországgal szemben ép oly keveset használ neki, mint a két dél-afrikai köztársasággal szemben. Az orosz kormányval szemben kétségtelenül engedékenyebbnek fog mutatkozni a tárgyalásoknál, mint más-különben várható lett volna. Magától értetődik, hogy Oroszország nem kívánta ezt a hatást előidézni, de Angliának a dolga, hogy a kellő következtetéseket levonja. Politikai fejtegetéseinek további folyamán a nevezett lap a hajók, köztük a német gőzösök lefoglalásáról beszél és megjegyzi, hogy Németország a tárgyalásokban, melyeknek nem tud kellő anyagi nyomatékot adni, aligha nyert egyebet két értelmű udvariasságoknál.

A delegációk munkarendje.

Budapest, jan. 9. Január 9-én délután fél négy órakor a hadügyi albizottság hitelesíti a Münnich Aurél előadó által szerkesztett jelentést. — Négy órakor az egyesült négyes albizottság tárgyalja a Bosznia- és Hercegovinára vonatkozó előterjesztést. Január hó 10-dikén délelőtt 11 órakor a magyar delegáció nyilvános ülést tart, melynek napirendjére a külügyi és tengerészeti albizottság jelentéseit tűzték ki. — Amennyiben szükség lesz rá, a bizottság a tárgyalást a következő napokon is folytatja. Január 12-én a magyar delegáció nyilvános ülést tart, melynek napirendjére a pénzügyi és zárószámadási albizottság jelentéseit fogják kitűzni. — Január 15-én a magyar delegáció nyilvános ülést tart. A napirenden a hadügyi és az egyesült négyes albizottság jelentése (Bosznia és Hercegovina) lesz. Amennyiben szükség lesz, a bizottság a tárgyalást a következő napon is folytatja. A delegáció tagjainak tiszteletére rendezendő udvari ebédek január hó 12-én és 15-én lesznek.

Szerencsétlenség a Ferencz-csatornán.

Budapest, jan. 9. Gavanszki Pantó sz.-tamási lakos, e hó 5-én elküldte kocsisát Vujics Markót egy kocsi buzával Torjára, hogy azt az ottani malomban öröltesse meg. Este 10 óra tájban készült el az örléssel, a mikor a kocsis felpakolt és utnak indult haza felé. Hogy az utat megrövidítse, letért a rendes útról és a Ferencz-csatorna partjára hajtott, a hol a

nagy sötétségben csak lassan haladt előre, miközben a kocsis elszundikált. Így történhetett aztán, hogy a csatorna egyik kanyarulatánál a kocsi a rajta ülő kocsissal és lovakkal befordult a csatornába. A kocsi a nehéz rakományval áttörte a vastag jeget s maga alá temette a kocsist. A lovak a lezuhant kocsitól nem tudtak szabadulni, szintén a jég közé fulladtak. Gavanski másnap utána küldött kocsisának Turjára, de mivel onnat azt az értesítést nyerte, hogy a kocsis még az éjjel elment, — keresésére indultak — s a felborult kocsit és a lovakat ott találták meg, a hol bezuhanak. A kocsis hulláját csak másnap találták meg, a mikor a kifordult lisztes zsákokat is kiszedték a jég közül.

A pestis.

London, január 8. A Reuter-ügynökségnek jelentik Honoluluból, e hó 1-ről: Deczember 26-án itt hat ember halt meg pestisben. — Ugyanennek az ügynökségnek jelentik Washingtonból: A Fülöp-szigeten levő amerikai főorvos jelentése szerint ott a benszüllötték között három pestises megbetegedés fordult elő.

Harcz a Fülöpszigeteken.

Washington, január 8. Otis tábornok jelenti: A 25-ik gyalogezrednek egyik zászlóalja tegnap Baccortúl nyugatra megtámadta az ellenséget erődített hadállásban. Az ellenség 25 halottat és 40 sebesültet hagyott a csatatéren. Az amerikaiak közül egy hadnagy és négy közkatona esett el, 24 katona pedig megsebesült.

Budapesti tőzsde.

Budapest, január 9. Készbuza má mérsékeltén volt kinalva, malmok némi vételkedvet tanusítottak és elkelt 10.000 mm. buza változatlan áron. A határidőüzlet szintén szűk mederben mozgott. Eleinte lanyhán indult, de később fedezésekre javultak az árak. Az előtőzsde csekély ingadozások után tartózkodó irányzattal folyt le. Kötések egyáltalában csupán a két hitelrészvényekben és rima-murányi vasmű-részvényekben fordultak elő, a többi értékek csakis névleg jegyezhetők. A hangulat kedvtelen maradt.

VEGYES.

Agyonszurták a csendőrök. — Kicsova községben a csendőrök lopás miatt elfogtak egy fiatal földművest. Ennek atyja Drinovan Lucsan a község házára ment fiát kiszabadítani, emiatt úgy összetűzött a csendőrökkel, hogy ezek szuronyt szegezve mentek neki és keresztülszurták a mellét; — Drinován nyomban halva rogyott össze. A vizsgálatra hadbíró érkezett Szegedről.

Büntetés elől a halálba Rimaszombaton Simkó Ferencz telekkönyvvezető fegyelmi büntetés miatt agyonlőtte magát. A szerencsétlen ember valami mulasztás miatt fegyelmi vizsgálatot indítottak meg s mely most közelgett a befejezéshez. Simkó megtudta, hogy el fogják ítélni és ezért a halálba menekült. Tragikus halála a városban nagy feltűnést keltett.

Luccheni életmódja. Genfből jelentik, hogy a genfi börtönigazgató jelentést küldött a berni központi kormánynak és jelentésében azt mondja, hogy letelt már mind a két hathónapi időszak, amelyet Luccheni magánfogságban töltött és a törvény értelmében a kormány újabb intézkedése nélkül nem lehet Lucchenit tovább magánfogságban tartani. Luccheni magaviselete jó és ezért azt indítványozza a börtönigazgató, hogy méltányosságból Lucchenit az általános munkaműhelybe kellene beosztani. A központi kormány elnöke erre azt felelte, hogy elvben egyetért az igazgató előterjesztésével és beleegyezik, hogy Lucchenit egyelőre a közös műhelybe bocsássák, de kiköti, hogy a legcsekélyebb fegyelmi vétség esetén azonnal bizonytalan időre vigyék vissza a magánfogságba.

Baleset a vadászaton. Kövér István aradi földbirtokost a vadászaton baleset érte. A Talpas községbeli vadásztársasággal volt együtt s egyik vadász véletlenül meglötte. Nyolcz serét a jobb lábába furódott. Állapota aggasztó.

Riadalom a nyitrai színházban. A nyitrai nemzeti színházban vasárnap este tűzlárma okozott nagy pánikot. Deréky „Napraforgó” című népszínművének harmadik felvonása alatt hirtelen elterjedt az a hír, hogy tűz van. A zsufolásig telt színházban nagy ijedség támadt; asszonyok, férfiak, gyermekek rohanva igyekeztek menekülni. Baj nem történt, csak néhány nő ájult el. A színház egy perc alatt kiürült, az előadásnak vége szakadt és a színészek jelmezben menekültek az udvarra. — Tűz a szomszédházban Dörnyei honvédfőhadnagy lakásán volt, mely teljesen tönkre is ment.

SZINLAP.

Ma, szerdán „A” bérletben

L I L I.

Vig operette 3 felv. Írták: Henequin és Miland.

S Z E M É L Y E K:

Antonin Plenchard	—	Környei Béla.
Bateliére, báró	—	Bartha István.
Saint Hipothése gróf	—	Sziklay M.
Bompan, professzor	—	Szathmáry Á.
René	—	Tóth Elek.
Benzincourt	—	Fejéri Mór.
Neje	—	Csügényi V.
Amália	)	Perényi M.
Antoniu	)	
Viktorin, szobaleány	—	Cserényi A.
Vienboinné	—	Makrayné.
Gradseyné	—	Antalfiné.
Andersenné	—	Kovács Fáni.
Ferencz	—	Antalfi A.

Holnap „B” bérlet:

Dr. Szeleburdi.

Eredeti bohózat 3 felvonásban.

C S A R N O K.

A radványi tündér.

— Regény. —

Irta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

Homor ezután az oldalán csüngő vadásztáskát tapogatta meg. Ott van, csakugyan ott van. Nagyon megörült annak, hiszen így akár három-négy napig és kihuzhatja a mélységben ehség, szomjuság nélkül. Gazdagon tömve van az jóféle enivalókkal, üdítő itallal, dohánynyal. Eszébe jutott, hogy a táskában van a viharlámpa is. Csendesesen, óvatosan nyult a táskához és nyitotta ki, hiszen még moczzanni és alig mert. Attól tartott, hogy erősebb mozdulatra megindul a földréteg alatta és ő szakad, gurul lefelé tovább.

Vigyázva kivette a táskából viharlámpáját. Volt a dohányzáshoz gyufája is és meggyújtotta. A viharlámpást erre felemelte, körülforgatta és erős fényénél tisztán kivehette, hogy hol van. — Még ebben a nehéz helyzetében is öröme szolgált, mikor észrevette s egész biztosan meggyőződhetett róla, hogy a szakadék mélyére jutott s tovább már nem is gurulhatott.

Bátran emelkedett fel. A szikladarabról és földcsomóról, amelylyel legurult, sietve haladt le. Most már tisztán kivehette, hogy két ölnyi széles lehet a szakadék alja. A hegy csúca felé nagyon keveset szélesedik a nyílás. Ez volt az ő szerencséje is. Ez a kis lejtő, mert ha a mélységet övedző föld és sziklafal meredek, nem csuszhatott, nem gurulhatott volna épen.

Azután Homor viharlámpájával a talajt vizsgálta meg. Homokkal kevert apró kavicsos talaj volt, a közepén félméter széles csermely csörgedezett. A vize kristálytiszta, alig félarasz mély; a vízfolyás alján egész tisztán látszottak a gömbölyűre mosott kavicsdarabok. Homor lehajolt, letette a lámpást, a kezével tölcserűt csinált, vizet mert és megkóstolta. Üdítőleg hatott reá a tiszta forrás viz. Megörült a csermelynek, szomjuság most már bizonyos, hogy nem fogja gyötörni.

Újra felvette a lámpást és a szakadékban tovább igyekezett. Mindenütt egyforma, ugyanolyan a hely. Seholy, semmi változás. Elhaladt körülbelül száz méter hosszan és mi változást sem vett észre.

Újra visszatért arra a helyre, ahonnan elindult. — A legurult földtömeg egész kis dombot alkotott ott a mélység fenekén. — Leült a dombra és legelőször vadásztáskájának tartalmát vizsgálta meg. Kiszámította, hogy helyes beosztással hat napon keresztül van élelmi szere. Odalenn nem dolgozik, munkában nem izzad, nem fárad, kevesebb étellel és itallal bírja ki.

Csak mikor mindezekkel tisztában volt kezdett gondolkodni helyzetén.

— Nem hiába mondta mindég Andor, hogy nem bizik a feleségem önzetlen szeretetében, hogy nem a szive, de a vagyon, a fény, pompa, a gondtalan élet után való vágyódás köti őt csupán én hozzám. De igaza volt! Sajnos, későn tudtam meg. Mire volt képes ez az áldatlan teremtes, csak hogy érzéjét érje. A halálba akart taszítani. De van Isten az égből, aki örökösödött felettem, megmentett és újra szereteteim közé fog segíteni... Igen, igen! Andor és az én drága Margitom, ők önzetlenül, szívük melegével, igaz szeretetével vonzódtak hozzám, ők nem fognak megnyugodni abban, hogy a mélységbe kerültem, őket ingerelni fogja a vágy, hogy értem jöjjenek. És a község lakói, azok mind szerettek engem. Bizonyára találnak módot, alkalmat arra, hogy ide lejussanak, hogy ezt a helyet megközelítsék. És ha egyszer közel jöttek, ha akármi uton

mődon tudomásukra adhatom, hogy itt vagyok, többé sem én, sem ők nem veszítjük el buzgalmunkat, hogy egymáshoz jussunk.

Ez a nemes szíjü, szinarany, áldott jó ember még a megszabadulás édes reményében sem gondolt bosszura. Nem gondolt arra, hogy mit tesz ha majd feljut szerettei közé azzal az asszonnyal, aki romlását akarta előidézni. Egy gondolat lelkesítette csupán, egy gondolat foglalkoztatta, az a gondolat, amely nemes lelki apák elméjében fogamzhat meg, hogy újra ölelni, újra csókolni fogja az ő drága gyermekét, édes leányát, szép Margitját.

Margit az ő mindene. Az a drága gyermek, aki önzetlenül, meleg szeretettel vonzódik hozzá. Őt boldoggá, szerencsésé tenni, egyetlen célja.

(Folyt. köv.)

MULATTATÓ.

Szállodában.

Felverik az utast édes álmából.
— Nagyságos ur!
— Mi az?... Hol ég?... Mi baj?
— A nagyságos ur parancsolta nékem, hogy keltsem föl hajnali négy órakor?
— Dehogyan parancsoltam!
— Akkor hát ne tessék fölébredni.

Fogas kérdés.

Pityu: Édes papa, honnan jönnek a kis gyermekek?

Apa: A gólya hozza őket,

Pityu: És ki hozza a gólyákat?

Apa (elgondolkozik): Azokat nem kell hozni, mert repülni tudnak.

Szabászati és nőiruha-varró tanintézet.

Van szerencsém az érdeklődő hölgyközönségnek tudomására hozni, hogy helyben, **Piacz-utca 70. szám, Dr. Fráter házában**, egy a jelen kornak teljesen megfelelő **francia és angol módszer szerinti**

szabászati és nőiruha-varró tanintézetet

létesíttem, ahol személyes vezetésem alatt **kizárólag intelligens hölgyek** a mintarajzolás, szabás és varrásban alapos kiképzést nyernek.

Módszerem oly egyszerű és könnyen felfogható, hogy ugy 12 éves leányka, mintegy 40 éves asszony elsajátítja.

Szabászati képeztetésem **Budapesten a Bogár Ilona** legelső fővárosi szabászati tanintézetében, míg a ruhavarrást pedig az **Acs és Társai** ugyancsak elsőrendű fővárosi műtermében szereztem meg, s ugyanezen módszer szerint lesznek az intézetemet látogató tanítványok vezetve.

A tanítványok az egész kiképzési idő alatt saját maguk, vagy hozzátartozóik részére készíthetnek ruhákat, mely tanulási idő tartam azonban az illető tanítvány egyéni felfogási tehetségétől függ.

Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál az intézet tulajdonosnője

Weisz Berta.

Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia végén, a hadházi-utcában.

Ezen vállalat kitünően képzett munkavezetés alatt

Nyers- és kimunkált fémöntvények

előállítására mellett a gépészet minden ágát műveli.

A legkényesebb géprészeket — bármely anyagból legyenek — helyben, maga állítja elő.

Gazdasági- és ipargépek

szakszerű javítását gyorsan, pontosan végzi.

Építési, udvar- és istálló berendezési tárgyakból állandó raktárt tart.

Kütszivattyukat, Kerti fecskendőket, Borsajtót és Szőlőüzöket gyárt s ezen cikkek „tökéletes versenyképességért” a magyarországi műkertészek és kertgazdák V-ik vándor kiállításán **aranyéremmel lett kitüntetve.**

Vállal továbbá minden vasszerkezeti

kazán- és műkovács munkákat vaskerítések készítését.

Mint hogy pedig hivatalnokkara, viszonteladói, utazóügynökei nincsenek és közbenjárókat nem díjaz, **az olcsó üzemi nagybani gyártás és első kéztől való beszerzés minden előnyét maguk a megrendelők élvezhetik!**

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Az apró hirdetések előre fizetendők. E rovatban az egyszeri beiktatás 10 szóig 20 kr., minden további szó 2 kr.-ba kerül, vastagabb betűkből 4 kr. Oly hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakezímével el vannak látva (poste-restante hirdetések is) minden egyszeri közlés után 30 kr. kincstári bélyegdíj is fizetendő. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apróhirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 20 kr.

A ki
állást keres, vagy állást ad, vegye igénybe a
DEBRECZENI UJSÁG
apró hirdetések rovatát,
a ki
birtokot akar venni vagy eladni,
a ki
lakást keres és bérelni óhajt,
a ki
birtokot akar bérelni, vagy bérelni,
a ki
üzletét akarja értékesíteni vagy venni,
a ki
szabadalmat akar értékesíteni vagy venni,
a ki
kölesönt keres vagy ad,
a ki
házasságot akar kötni, vegye igénybe a
A „Debreczeni Ujság“ apró hirdetések rovatát.
A „Debreczeni Ujság“ apró hirdetései biztosan cselra vezetnek.

Könyvelésre szabad óráimban szerény feltételek mellett ajánlkozom. — Szíves megkeresések „könyvelő“ jelige alatt kéretnek a kiadóhivatalba.

Hadházi-uton a Vilmos huszár kaszárnyához közel egy új ház — alatta vendéglő helyiség, eladó. Czim a kiadóhivatalban. 113

Szabást, varrást, minta rajzolást angol és francia módszer

szorint, alaposan tanít 3—4 hó alatt hávi 5 forintért Bpesti szabátszati tanintézetet végzett szabónő. A tanítványok saját részükre varrhatnak. Czim a kiadóhivatalban. 115.

Állást keres irodai gyakorlatlaltal s megfelelő képzettséggel bíró egyén — bármely munkakörben. Czim a kiadóhivatalban.

Kitűnő olasz hegedű, szép tükör, székek, zsaluk, olesón eladók. Czim a kiadóhivatalban. 129.

Egy kauczióképes nős ember pénzbeszedői, vagy más alkalmas állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 117.

Tajték por a legjobb zsirpecsét tisztító. 113.

Nyolcz krajezár egy pár katoná keztyü fehérre és puhára mosása, javítással együtt. Hol? Megmondja a kiadóhivatal. 121.

Partner ajánlkozik délutáni, esteli kártya játékhöz, női körökben otthonos, de nem szeszélyes. Megkeresések „Kedélyes“ czim alatt a kiadóhivatalba intézendők.

Egy előzőkeny fiatal ember az unalmas téli napokon tea-estélyekre ajánlkozik. Szíves ajánlatok „Tea“ czimen a kiadóhivatalba kéretnek.

Előkelő éltesebb uriemberrel óhajt megismerkedni fiatal asszony jeligét a kiadóhivatalban. 118.

Kerestetik egy szolid jómagaviseletű kauciót tenni tudó nő, a ki képes egy jó forgalmu bor, pálinka és sörmérést önállóan vezetni, esetleg gyermektelen család is jelentkezhetik. Jelentkezhetni: R. M. betük alatt e lap kiadóhivatalába küldött levelekben.

Egy jó karban levő kerégyártó gyalupadot keresek megvételre. Czim a kiadóhivatalban. 119.

Hatvan-Zugó utczában, egy ház, mely áll 5 szoba, két konyha, kamara, három istállóból — kedvező feltételek mellett — eladó. Czim a kiadóhivatalban. 121.

A czuczában egy nyilas föld, ugyanott négy nyilas föld tanyával együtt eladó. Czim a kiadóhivatalban. 122.

Ki volna hajlandó egy kis-sebbszerű gőzmalmot — vidéken — bérbe, vagy fele haszonra kiadni? Végzett gépész vagyok, mindenféle munkaismerettséggel bírok. Dolgozom esztergapadon tüzből, géplakatos munkát, kazán munkát, stb. Czimem megtudható e lap kiadóhivatalában. 123.

„Jelige 118“ levele van a kiadóhivatalban. 124.

„Rivalis“ jeligével levél van a kiadóhivatalban. 130.

„Szóke Leánya“ Kassa. Vissza jön-e a tavaszra, vagy csak a nyáron? Miért nem ír? Vagy talán nem kapta meg leveletem? Válaszát okvetlen várom. 126.

Kerestetik első rangu ásvány olaj — és koesi kenőcs — gyár részére, megbízható ügynök, ki a gazdákkal és gyárakkal összeköttetésben áll. Czim a kiadóhivatalban. 126.

Jó családból való fiu megbízható leány, pénztárnoknői állást keres, írógép kezelésében teljesen jártas. Czim a kiadóhivatalban. 131.

Hölgyek figyelmébe. A bálók, tánc tea- és dal-estélyek már unottakká lettek előttem, ezekre menni irtódom. Csöndes otthont akarok alapítani, hol vissza huzódva a világ zajától kis családomnak élhessek. A ki velem e csendes otthont megosztani akarja, az írjon levelet „Rivalis“ jelige alatt a kiadóhivatalba. Hozományt nem kívánok csak kedves munkás édes kis feleséget. 128.

Pallasz-nagy lekszikonja megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Egy jó színházi látcső megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Pakolásra alkalmas kemény és puha papír, eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Csapó-kertben egy új ház, boltnak is alkalmas eladó. Czim a kiadóhivatalban. 104.

Naponta bivaly tej van eladó. Hatvan utczán. Czim a kiadóhivatalban. 128.

A „Debreczeni Ujság“

pártoktól és kormánytól független politikai napilap
megjelenik minennap korán reggel,

közöl az országos eseményekről bő távirati és

express tudósításokat
mindennap tárczát, regényt, gazdag hirrovatot.

A „Debreczeni Ujság“ a legolcsóbb és a legelterjedtebb politikai napilapja
DEBRECZENNEK.

Előfizetési ára egész évre 6 frt —

Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Fél évre . . . . . 3 frt —

Egy hónapra . . . . . 50 kr.

Megrendelhető a Debreczeni Ujság kiadóhivatalában. Főtér Biedermann-palota.